

מסורת הש"ס

^(א) לעיל 15: ט) מיר מנב,
‏^(ג) כלס פ"י מ"ו, ד) לעיל 15: ט) ס"ח ל"ג,

הגהות הב"ח

^(א) גנ' דהשתא לאו ממונא
הוא כיון: (ב) שם ליכא
גזילה גביה או דלמא:
(ג) רש"י ד"ה חזית וכו'
וממרח יפה וכו':
(ד) בא"ד נפ' אלו כלים
מזלין:

מוסף רש"י

ותנא תונא.
לומר מניט
מנא עליו תמסיענו
בזאת
(קדושין כד:).
גזל חמץ
ועבר עליו הפסח
אומר
לו.
לגזל, הרי שלך
בעיני.
בעין כמות שזול,
דהיזק שאיט ניכר
הוא
(דע"ל 10: ו)כלנד
שיטלס לו
אותו עלמנ
וקרינא
זכר
והסיב את
הגזילה אגר
גזל
שחרי לא
נשתמא.
(גיטין 31:).

רבינו חננאל

רבא אמר הב"ע כגון
שהיה דיסקא של אביו
מופקדת ביד אחר.
פי' שני
שקין מחוברין ומזוחין
על
החומר,
אחד מצד זה
ואחד מצד אחר.
וברלשון
ישמעאל
אלכרי: איכא
דאמרי אמר רב פפא
לא
תימא הני מילי הובא דאין
גזילה קיימת
אבל גזילה
קיימת צריך לילך
אחור,
לא שנא גזילה קיימת
לא
שנא אין גזילה קיימת
שנא אין גזילה קיימת.
לשמא תיירק לא
חיישינן.
וכן הלכה.
וכן פסק
בס"ח זצ"ל.
אין משלמין
חומש על
שבועת כפירת
שנאין גזילה קיימת
וביזון
שהניח קרקע
ובא הגזול
לטרפו להפרע
דמי גזלה
שגזלו אביו
ודחה הוירש
וכפר ונשבע
בה,
נמצאת
שבועתו שכפר
ונשבע על
הקרקע
שהג'ניח
מורישו.
אמרי גזילה
אין כאן מצות
השבה
אין כאן.
רב חננאל
דיל פ"י
מצות השבה
אין כאן,
שלא קיים
מצות השבה
שהרי לא
השיב מה
שנגזל.
חבית שניקבה
וסתמוה
שמרים הוצלה.
פי' סתמוה
שמרים בידונות
כצמיד
פחיל מבפנים
ומצלת
מן הטומאה
על כל
מה שבתוכה
דתניא
ר' יהודה
אומר
אין צמיד
פחיל
וחכ"א
יש, כיצד
חבית שניקבה
וסתמוה
שמרים
ור"א
אינה מצלת,
וחכ"א
מצלת.
ורבירם
ברורים.
ובפ"ר
קמא
דיבמות
אמרי'
חבית נקובה
היתה
וסתמוה
שמרים.
ונתברר
הפירוש.

ועוד דקמשני
ליה כשעמד
בדין קודם
מימתו
והך העמדה
מאי מהני
הרי כפר
ונשבע
ולא הודה
דהא אוקמינן
דלא הודה
אז והודה
בזו ועוד
דקמשני
כשעמד
בדין מכלל
דעד השתא
בשלא עמד
בדין והא
נשבע
הוא ואציו
קמי מכלל
דבצ"ד
הוה הלכך
ל"ג ליה.
וה"ג
אי הכי
חומש נמי
משלם
א"ר הונא
כו'
אי הכי
ממון גמור
הוא וחומש
נמי לשלם:
לפי שאין משלמין חומש על כפירה שעבדו קרקעות.
דחומש אמאי קאמי אשבעתא
לאו שבעה
היא דקי"ל
שבועות (דף מב:)
אין נשבעין
על הקרקעות
והאי בן כי אישתבע
כפר לה
שעבדו הקרקעות
דאי לאו
משום אחריות נכסים
לאו עליה
רמיא
לשלומי:
רבא אמר.
לעולם
בגזילה קיימת
ודקשיא
לך ולחייב
הבן חומש
על שבעת
עלמנ
כיון דהודה
הכא כשהיתה
דסקיא
שממון אציו
נמון זה מופקדת
ביד אחרים
וגזילה זו
במכזה דכי אשתבע
האי בקושטא
אשתבע ^(א)
(ולא תימא
בשיקרא
אשתבע
כדסברת לעיל)
ותמן
בזמנ'
שבועות (דף לו:)
וחייבים
על זדון
השבעה
ועל שגגתה
עם זדון
הפקדון
ואין חייבין
על שגגתה
גרירתא
כי הכא
דליציא אנסייה:
לא שנו אלא שאין.
אותה חזי פרוטה
קיימת מן
הגזילה
עלמה ותצי פרוטה
הוא דמחייב
ליה ולא ממונא
איכא
אזל אס קיימת
היא מן הגולה
עלמה
נריך לילך:
חיישינן שמא פייקר.
ותעמוד
על הפרטות:
חייב להחזיר לו.
אגודה
אחרת
ולע"פ דהשתא
לא שויא
פרוטה כיון
דנשעת גזילה
הי שוה
פרוטה
בעי לאהדוריה ולהוליכה
אחריז:
וסנא סונא.
מנא דין קיימתו:
שגילה.
אחת מהשמים ששיר:
ונשרה השניה מהו.
הי גילוח
או לא:
אמר ליה רב אחא לרבינא נזיר שגילה.
כל השערות
אחת אחת
קמבעלי
ליה
בתמיה.
כלומר
הא ודאי
גילוח הי כיון
שנשעה שזא
לגלח
האי שזיר
הוה ציה
שיעור גילוח
וגילח
אחת
ולע"פ דנשרה שניה
גילוח
הוא:
שנשרה אחת.
כששזא
לגלח
אין כאן
שיעור גילוח:
ה"ג מי אמרינן השתא מיהא ליכא שיעור:
חזים שניקבה וסתמוה שמרים.
ותתנוה
ע"פ ארובה ^(א)
וממרתת יפה
סביצותיה
וטומאה
בצית מללת
על העלייה
כולה
מלגזא
זה שזס סתימה
דסתמת
שמרים
סתימה
היא ולא
שגטה
ציה
טומאה
בזמסת כלס
בפרק ^(י)
ואלו מזלין:
אגף.
לשון מגופה.
אגף חזיה
היה זה
תחתיה שיעור
נקב
לטמא
וכלי המקבל
טומאה
אינו
חוצץ
בפני
הטומאה
ואגף
בטיט
חזיה
מהו מי
אמרינן השתא
מיהא
ליכא
שיעור
נקב
או דלמא
הא
לא
סתם
שיעור
סתימה:
פקקה בזמורה.
ואין שם
שמרים:
עדי שימרה.
בטיט מן
האדדין של
זמורה
לסותמו
היטב:

נשבע

אמרו ^(ז)
גזל חמץ
ועבר
עליו טומאה
נכנסת
בזכוו
בכונם
משקה:
אגף
חציה.
תימה
היכי
דמיא
הך
בעיא
להנך
בעיות
דלעיל
דכיון
דגף
אין
כאן
נקב
ולמה
לא
תועיל
הסתמה
דמ"ל
אס
לא
נקבה
מעולם
אלא
כך
ומ"ל
שאגף
חזיה
[ועוד]
תימה
דהכא
אמר
בסתמוה
שמרים
שמה
סתימה
ובספ"ק
דיבמות
(דף טו:)
אמרינן
חבית
של
חזים
מגולגלים
ב"ש
אומרים
אין
לריכה
לינקב
ומודים
שאס
נקבה
וסתמוה
שמרים
שהיא
טטורה
וי"ל
דהתם
ודאי
לענין
הכשר
מסתמא
לא
ניחא
להו
לבעלים
במה
שיוזא
ממנה
כיון
שנקבה
אף
על
פי
סתמוה
שמרים
לאו
סתימה
מעלייתא
היא
אזל
לענין
להליל
מטומאה
היא
סתימה
מעלייתא:

הגזול עצים פרק תשיעי בבא קמא

קה.

אמר רבא גזל שלש אגודות בג' פרוטות והוולוו ועמדו על שתיים חייב להחזיר לו אחרת. פי' אס ישנה בעין מחזיר אותה ואס לאו משלם ליה שוה פרוטה כמו שהיתה שוה בשעת הגזילה והוא הדין באחת שגולה והחלה שמחזיר לו אגודה או דמיה אלא רבותא נקט דאפילו בשלשה דקיים מלות השצה בתרתי אפ"ה חייב להחזיר לו אחת אע"ג דמהאי ותנא תונא דמיימי לא משמע מינה אלא היכא דגזל אחת והחלה דהיא דמיא לגזל חמץ ועבר עליו הפסח היא רבותא דג' קאמר רבא מסבירא ומדנקט והולו משמע דפשיטא ליה דאס גזל ג' אגודות שוות שמי פרוטות והחזיר לו ב' מהן דלא מייחייב להחזיר לו שלישת כיון דמעיקרא בשעת גזלה לא היו ממונא ולשמא מייקר לא חיישינן:

ה"ג בעי רבא גזל ב' אגודות בפרוטה והחזיר אחת מהן מהו

מי אמר' השתא מיהא ליכא גזילה גביה או דלמא הא לא אחרד גזילה ול"ג הא דגרס בספרים הוקרו ועמדה כו': **במצות** השבה אין כאן. נראה דלא צעי לניפשט אלא דלא מעכב מלות השצה ומלות השצה מיהא לא קיים: **במצות** גזיח אין כאן. ומעכב מלשמות יין ומלטמא למתים כאלו לא גילה כלומר כמ"ד גילוח מעכב דאחר ישתה הנזיר יין אחר כולם א"נ לענין מלוה קאמר דלא קיים מלות גילוח ואליבא דכ"ע דפלוגתא היא בזמיר בפי' ג' מינין (דף מו:). **הרי אמרו חבית שנקבה וסתמוה שמרים** כו'. מה שפירש בקונטרס חבית שנמנה ע"פ ארובה ומללת על העלייה אין נראה דהיא משנה דמיימי בסמוך חבית שנקבה היא בזמנ' כלס בפי"י (מ"ו) דמשמע דמיימי להליל מה שנמכה אס היא בזהל התם דאי הוה מיימי ע"פ ארובה היה לו לשנותה בזמנ' אהלות ועוד דלשון הללה לא הוה משמע הכי דה"ל למימר חוללת ונראה לפרש דאיידי בחבית המוקפת כמ"ד פחיל שאין טומאה נכנסת בה בזהל התם ונקבה בכונם משקה דהכי הויא שיעורא כדלמר בזמנ' כלס (פ"ט מ"ח) וסתמוה שמרים מללת על כל מה שנמכה והא דלמר בסקו המלניע (שבת דף 15.) ולענין כמ"ד פחיל עד שיפחת רובו היינו בסתמוה שאס נקבה וסתמה היי שם כלי עליה עד שיפחות רובה דאז לא מהני לה סתימה דהוי כאוכלים שגיבזן בטיט כיון דאין שם כלי עליו ולא כמו שפי' בקונטרס דהמלניע ולענין כמ"ד פחיל עד שיפחת רובו דכלי חרס המוקף כמ"ד פחיל אין טומאה נכנסת דרך נקציו עד שיפחת רובו כדמוכח בזמסת כלס בפרק שלשה דשיעורו בכונם משקה וכן משמע דהיא שמציא התם בקונטרס נמנה קדירה ע"פ ארובה דלמר ב"ש הכל טמאים בכונם משקה ואפילו ב"ה לא מטהרי אלא עלייה אזל קדירה טמאה אלמא

טומאה נכנסת בזכוו בכונם משקה: **אגף** חציה. תימה היכי דמיא הך בעיא להנך בעיות דלעיל דכיון דגף אין כאן נקב ולמה לא תועיל הסתימה דמ"ל אס לא נקבה מעולם אלא כך ומ"ל שאגף חזיה [ועוד] תימה דהכא אמר בסתמוה שמרים שמה סתימה ובספ"ק דיבמות (דף טו:) אמרינן חבית של חזים מגולגלים ב"ש אומרים אין לריכה לינקב ומודים שאס נקבה וסתמוה שמרים שהיא טטורה וי"ל דהתם ודאי לענין הכשר מסתמא לא ניחא להו לבעלים במה שיוזא ממנה כיון שנקבה אף על פי שסתמוה שמרים לאו סתימה מעלייתא היא אזל לענין להליל מטומאה היא סתימה מעלייתא:

עין משפט
נר מצוה

קלב א מיי פ"ח מהל' גזילה ואצירה הלכ' יד ופ"ו מהל' שבועות הלכה ג ד סמג לאזין רה ועשין עג:

קלב ב מיי פ"ו מהל' גזילה ואצירה הלכה יא סמג עשין עג טור ש"ע ח"מ ס' שסו סעיף ג: קלד ג מיי שס פ"א הלכה ו סמג שס טוש"ע ח"מ ס' שס סעיף ג:

קלה ד ה מיי שס טוש"ע שס סעיף ד:

קלו ו מיי פ"ח מהלכות מירות הלכה ו:

קלז ז ח מיי שס הלכ' ו: קלח ט י ב ל מיי פכ"ב מהלכות טומאת מת הלכה ח: